

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS

International General Certificate of Secondary Education · May/June 2007

SUBJECT	CLASS	TIME ALLOWED	MAXIMUM MARKS
Turkish 0513/01 · Paper 1	IGCSE	2 hours	—

Name: _____ Date: _____

Additional Materials:

Answer Booklet/Paper

READING

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet. Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.

Write in dark blue or black pen.

Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer **all** questions.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.

The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

(NL) T23476/5

Aşağıdaki iki parçayı dikkatle okuyup tüm soruları cevaplayınız.

METİN A

Çok eski çağlardan beri farklı medeniyetler, kışınların yılının güneş, ay, gezegen ve yıldızların konumları ve hareketlerinden etkilendiğini görmüş ve bu etkinin nasıl gerçekleştiğini anlamaya çalışmıştır. Babilliler MÖ 3000 yıllarında astroloji adı verilen bu çalışmaların en eski uygulamalarını geliştirmişler. Çinlilerin, Hindistan halkının, Orta Amerika’da Maya medeniyetinin astroloji uygulamaları da çok eski çağlara uzanıyor. Astroloji eski Yunan’a MÖ 500 yılında ulaştı. Pisagor ve Plato gibi filozoflar din ve astronomi ile ilgili çalışmalarında astrolojiden yararlanmışlar. Astroloji Avrupa’da Hristiyan din adamlarının tüm karışık çıkmalarına karşın Orta Çağ boyunca uygulandı. 1500’lü yıllara kadar birçok bilim adamı astroloji ve astronomiyi birbirini tamamlayan bilimler olarak gördüler. Eski çağların “kahinleri”, Doğu’nun müneccimleri de aslında kehanetleri için gökyüzünü gözlüyorlardı ve dolayısı ile hepsi aynı zamanda bir astronomdu. Günümüzde ise bazılarının astrolojiyi ‘bilim’ olarak kabul etmemesine rağmen milyonlarca insan hala astrolojiye inanmakta ve günlük hayatlarında, örneğin meslek ve ev seçimi, ne zaman yatırım yapacakları gibi konularda astrolojinin verileri doğrudan hareket etmektedir. Bazı firmalar, iş davetilerini çalıştıracakları elemanların astrolojik verilerine göre yaparak onlardan daha fazla verim almaktadırlar.

Astrolojide, Ay, Güneş ve belli bazı gezegenlerin yörüngelerinin bulunduğu hayali bant, “Burçlar Kuşağı” ya da “Zodyak” olarak tanımlanır ve her biri ismini takımyıldızlardan alan 12 burca ya da “eve” ayrılır. Astrologlar, Güneş Ay ve gezegenlerin Zodyak üzerinde belli bir andaki konumlarını hesaplayarak, bu anı yansıtan “horoskop” adını verdikleri haritalar çizerler. Güneş bir kişinin doğum saatinde hangi burcun evinde ise o kişinin güneş burcu da o olur. Kişilerin karakteri ve yaşamlarının olası çizgisi, onların doğum anını yansıtan horoskop ya da “yıldız haritaları”na göre yorumlanır. Bunu, bir kâğıt oyununda size dağıtılan “el” gibi düşünebilirsiniz. Ancak bu durum, yaşamınızın çoktan belirlendiği anlamına gelmez. Çünkü astrolojik tahminler asla sizin elinizi nasıl oynayacağınıza bilemez. Yıldız haritanız size doğal eğilimlerinizi, kuvvetli ve zayıf yönlerinizi gösterebilir ama karışık problemleri çözmeniz için hazır reçeteler sunamaz. Örneğin “Bu hafta Jüpiter’le burcunuz arasındaki iyi bir ilişki var. Bu da iş hayatınızda olumlu gelişmelerin olması ihtimalini artırıyor. İyi bir teklif alabilir, size yeni ufuklar açacak biriyle karşılaşabilirsiniz.” şeklindeki bir astrolojik tahmin, sizin ayacınızı uzatıp, olabilecek iyi şeyleri beklemeniz anlamına

gelmez. Astrolojik bulgular, o haftayı bir takım gelişmelere fırsat tanıyacak şekilde düzenlemeye çalışmanızı söylemektedir.

Dünyanın bilinen en eski horoskopu olan ve UNESCO'nun "Dünya Kültür Mirası Listesi"ne alınan 'Aslanlı Horoskop' ise bugünkü Türkiye topraklarında, Nemrut Dağı'nın doruğunda yer alıyor. 175 cm. boyunda, 240 cm. enindeki tahta levhada sağa döner dönerek yürüyen bir aslan figürü betimlenmektedir. Boynunda bir hilal olan aslanın gövdesi 19 yıldızla bezenmiştir. Bu yıldızlar Aslan takımyıldızını temsil eder. Aslanın sırtında ise üç tane büyük yıldız yer almaktadır. Yanlarındaki yazıda bunların Mars, Jüpiter ve Merkür olduğu belirtilmiştir. Aslanın boynundaki hilalin hemen üstünde Regulus (kral) yıldızı parlar. İnsanlık tarihi boyunca Regulus yıldızı krallarla özdeşleştirilmiştir. İşte bu Aslanlı Horoskop, belli gök cisimlerin bir anlık konumlarını yansıtıyor; M. Ö. 62 ya da 61 yılını. Kimi astrologlara göre Kral Antiochos'un doğumunu, kimilerine göre ise I. Antiochos'un tahta çıkış tarihini.

Astroloji yalnızca kendinizi değil başkalarını da anlamanızı sağlayarak en azından hoşgörünüzü artırır. Örneğin doğum anında Ay'ın Yengeç burcunda olması durumunda bağımlılık baskındır. Bu kişiler güçlü biçimde başkalarına bağımlı olabilirler ve bunu gösterirler; ya da tam tersine, kendi bağımlılıklarını bilinçli veya bilinçsizce saklayabilir ve hep diğer insanlarla ilgilenmeye çalışabilirler. Kendiniz, hayat ya da diğer arkadaşınız konusunda bu türden bilgilere ulaşmanın ilikilerinizi olumlu yönde geliştirmek için iyi bir araç olduğunu inkar edebilir misiniz?

Kimileri astrolojiyi 'Esrarengiz! Büyülü!' gibi sözcüklerle göklere çıkarırken kimileri de 'Saçmalık!' deyip geçer. Aslında doğru astrolojik tahminler ne esrarengizdir ne de saçmalık. Ciddi bir astrolog müşterisinin doğum haritasını ve gök cisimlerinin hareketlerini dikkatle inceleyerek o kişinin hayatında olumlu ya da olumsuz şeylerin olma ihtimalinin ne zaman daha yüksek olduğunu görebilir. Örneğin müşteriye 11-15 Aëustos arası, belki de bir kaza olarak yorumlanabilecek, birtakım olumsuz etkilerin hakim olduğunu söyleyebilir. Bu durumda o kişiye trafik, tehlikeli sporlar gibi, kaza olasılığını artıracak ortamlardan uzak durması tavsiye edilir. Bu, bir kazanın 'kaçınılmaz' olduğu anlamında değil, olasılığın yüksek olduğu anlamındadır. Havanın fazla yağmurlu ya da kurak gittiğinde belli ürünlerin veriminin düşük olacağını tahmin edebilmekle yukardaki türden bir astrolojik öngörü arasında pek bir fark yoktur. Kimisi de esrarengiz güçlere değil bilgi ve akıl yürütmeye dayanır. Astrolojiyi küçümseyenlere şu soruyu sormak gerek: Hayatımızın "ini" ve "çıkışlarının" zamanını bilerek avantajlı duruma geçmenin ve yaşamımızla, onu şekillendiren kozmik güçler arasındaki yakın ilişkiyi daha iyi anlamanın saçmalık neresinde?

METİN B

Çok sayıda insan hiç olmazsa birkaç kez gazetede yıldız falına bakmış hatta bazıları belki de horoskopunu yorumlatmıştır. Zaman zaman karakterimiz hakkında doğru tanımlarla karşılaşmış ya da haftalık ya da yıllık "fal"larımızın bazen artırıcı derecede doğru çıktığı da inkar edilemez. Ancak, kendilerine 'astrolog' diyen insanları, bir 'sismolog', bir 'radyolog', bir 'sosyolog' gibi ciddiye almak, alanlarında onlar kadar bilimsel çalıştıklarına inanmak gerçekten mümkün mü? Artırıcı ama birçok insana göre cevap "evet". Birçok insan, hem de kimileri bayağı iyi derecede eğitimli ve zeki, bu astrologların, Güneş'in, Ay'ın, yıldız, gezegen ve diğer gök cisimlerinin pozisyonlarına bakıp, hayatlarında o gün, o hafta, o ay ya da o yıl neler olacağını, kendilerinin ve başkalarının nasıl insanlar olduğunu, söylemesini bekliyorlar. Güya bu gök cisimlerinin manyetik güçleri belirliyormuş her şeyi!!! Bana göre tamamıyla safsata!!!

Bir kere belli ki bu konu epeyce ticari hale gelmiş! Bu kadar çok sayıda insanın nasıl oluyor da kendilerine değil de, astrolojiye, horoskoplara, burçlara inandığını anlamak için medyaya baktığınızda, her şeyden önce bol miktarda satılık mal, danışmanlık hizmetleri! ve reklam görüyorsunuz. Ayrıca yazılıp söylenenlerin çoğu yuvarlak laf. Yani kendi horoskopu ya da burcuyla ilgili bir şeyler okuyan herkes, okuduklarından bazılarını kendisine yakıttırabilir. Örneğin bakın astrologlara göre Boğa burcunda olan benim için günlük falım ne diyor. **"Bir iliki, bir insan sizi umutlandırabilir. Bolluk ve mutluluk isteğiyle dolup tatabilirsiniz. Bitirilmesi gereken işler, sosyal hayatınız ve de diğer hayatınız bugün sizi yavaş tutabilir. Başarmak istediğiniz bir**

“neye odaklanabilirsiniz.” Bütün bu sözler çok kişinin durumunu yansıtmıyor mu? Hepimiz bir ilinin, bir insanın bizi umutlandırmasını beklemiyor muyuz? Bolluk ve neye gelince; burcu ne olursa olsun bolluk ve mutluluğu unutan, bunları istemeyen insan düşünemiyorum. Aynı şekilde siz 24 saatin kimseye yettiğini duydunuz mu? Her zaman bitirilememiş işler vardır. Ve son olarak, bugün bırakmak istediğim işe odaklanabilirim... ya da odaklanamam... Yani % 50 şansım var. Ne önemli tahmin! Ancak bu tahmini ciddiye alarak okuyan insanların tümü falı doçeru çıkması olarak deçerlendirecek; yarısı bırakmak istedikleri işe odaklanabildiçei, diçeer yarısı da odaklanmaya fırsat bulamadıçei için. “Harcamalarınıza dikkat etmelisiniz!” Bu tavsiye sık sık çeşitli burçların horoskoplarında çıkıyor. Yine herkes “Ne kadar doçeru!!!” diyor. Bazıları zaten para harcamaktan nefret ettiçei için, diçeerleri de gerçekten müsriflik yaptıkları için.

Bir de astrolojinin insanın kendini tanımasına ve düzeltmesine yardımcı olduçeu iddiası var ki ben buna da katılmıyorum. Birçok kişiyi kötü davranışlarını düzeltmeye çalışmak yerine astrolojiyi mazeret olarak kullanıyor.

Öte yandan Jüpiter gibi bazı büyük gezegenlerin Dünya’nınkinden çok daha güçlü manyetik ve yerçekimi güçleri olduçeu doçeru ancak Dünya’ya o kadar uzaklar ki evimizdeki ampuller ya da çamaır makinesinin üstümüzdeki etkisi çok daha fazla.

Astrolojiyi fazla ciddiye almanın zararlı sonuçları da olabilir. Örneçein 2004 yılı için astrolojik haritasını çıkarttıran bir hanım kilosuyla ilgili sorunlar yaayacağını ve saçeliçeiına dikkat etmesi gerektiçeiini okuyunca derhal rejim ve spor yapmaya başlar. Ciddi önlemler almazsa bir yae tulumuna dönüreceçei kabusuyla gittikçe daha az yiyip, daha çok egzersiz yapan kadın sonunda gerçekten dal gibi olmayı başarır. Ancak içinden bir ses ona sürekli ‘ııı-ko, ııı-ko’ dediçei için rejim ve egzersizi bir türlü azaltamaz. Sonunda saçeliçeiini bozulduçeuunu gösteren belirtiler ortaya çıkınca doktora gitmek zorunda kalır. Doktor kadına kilo alması için bir takım ıruruplar verir ama hanımefendi bunların hiçbirini içmeyip lavaboya döker. Nihayet halsizlikten yürüyemez hale gelir ve hastaneye kaldırılır. Teřhis ‘Anoreksia Nevroza’! Evet sonuçta horoskop doçeru çıkması gibi gözükmemektedir ama yuvarlak lafları yorumlarken belki de kendimizi yersiz endişelere, ümit ya da hayal kırıklıklarına kaptırabiliriz.

Aslında astronominin doçemasına sebep olan astroloji gökyüzünden çoktan kopmuştur. En modern astrologlar bile gök cisimlerinin bugünkü gerçek konumlarını bildiçeiini ileri süremez. Ellerindeki haritaların geçerliliçei çoktan bitmiştir.

Astrolojinin bir bilim olduçeuunu savunanlara en güzel cevap Guardian gazetesinin 2005 Nisanında 250 bilim adamına sorduçeu “Bilimle ilgili herkesin bilmesi gereken en önemli ney nedir?” sorusuna Prof Antony Hoare’nin verdiçei cevapta gizli: “Bilim adamları önce doçeru olduçeuunu ümit ettikleri bir neyin doçeru olmadıçeiını kanıtlamayı bırakmak için var güçleriyle çalışırlar. Bırakamazlarsa doçeru olduçeuunu ümit ettikleri neyin doçeru olduçeuuna inanmak için yeterince sebepleri vardır ve artık bırakmalarını da inandırabilirler.” Siz gökyüzü falcıçei yapan astrologların masallarının doçeruluçeuunu böyle test ettiklerini düşünabiliyor musunuz? Ancak bilim adamlarının astrolojinin dayandıçei teorilerin saçmalıçeiını kanıtlamakla uçeramaması nedeniyle astrologlar belki de tarihteki en popüler dönemlerini yaşıyorlar.

- 1 A-çeidaki soruları **Metin A**’da verilen bilgileri kullanarak yanıtlayınız. Soruların yanında göreceçeiniz toplam **20** puanın yanı sıra yanıtlarınızda kullandıçeiniz dil de yazma becerisi bakımından **5** puan içinde deçerlendirilecektir.
- (a) Metin A’daki bilgilerden yararlanarak astrolojinin bir tanımını yapın. [2]
- (b) Eski çaeaların bilim adamları astronomi ve astrolojiyi neden birbirlerini tamamlayan bilimler olarak görmüşlerdir? [2]
- (c) Zodyak Ku-çeiının astrolojide önemi nedir? [3]
- (d) Yazar bir insanın doçeum anındaki horoskopunu neden kaçeit oyununda bir kişiyi oyun baında daçeitılan ele benzetiyor? [3]

- (e) Yazarın düüncesine göre astroloji ba-kalarıyla olan ili-kilerinizde size nasıl yardımcı olabilir? [2]
- (f) Aslanlı Horoskop'un belli bir tarihi gösterebilmesi nasıl mümkün olmu-tur? [2]
- (g) Yazar astrolojinin "esrarengiz" ya da "büyülü" bir yanı yoktur diyerek ne anlatmaya çalı-yıyor? [3]
- (h) Pasajdan yazarın astrolojiye ve yararlarına gerçekten inandığını gösteren 3 ifade bulun ve bu ifadelerin yazarın görüşünü nasıl desteklediğini açıklayın. [3]

- 2 Yalnızca her iki parçadaki bilgileri kullanarak, iki yazarın astrolojiye yaklaşımını kar-ıla-tıran 200-250 sözcüklük bir özet yazın. Özetinizde astrolojiye inanan, inanmayan ya da tarafsız bir yaklaşım içinde olabilirsiniz. [25]

[15 puan: Özetin içeriği]

[5 puan: biçem ve organizasyon]

[5 puan: dil bilgisi]

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

University of Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge